

## Motion till riksdagen 2020/21:2781

av **Marléne Lund Kopparklint och Betty Malmberg (båda M)**

# Förebygg suicid som riskerar att öka i pandemins fotspår

---

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning i syfte att förebygga suicid bland personer som lider av psykisk ohälsa under de olika faser som covid-19-pandemin för med sig och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Coronakrisen har inneburit stora påfrestningar för människor som lider av olika former av psykisk ohälsa. Isolering och begränsning av insatser gör att det blir än mer påfrestande. Risker är därmed att självmord och självskador i samhället ökar som följd av pandemin. Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention (Nasp) uppmärksammade redan under våren det potentiellt ökande antalet självmord och självskador som kan följa i covid-19-pandemins spår på samhällsnivå. Där tryckte Nasp på att riskerna är kopplade till exempelvis sociala, ekonomiska och vårdrelaterade konsekvenser som pandemin medför och fortsättningsvis kommer att få. Enligt Nasp tar varje år ca 1 500 personer sina liv i Sverige, vilket motsvarar 18 självmord per 100 000 invånare i åldrarna 15 år och äldre. Det finns flera exempel, dokumenterade i forskning, som pekar på att självmord tillfälligt minskar under perioder då ett samhälle befinner sig i kris, exempelvis på grund av krig eller naturkatastrofer. Dessa tillfälliga minskningar tenderar dock att kompenseras – och även överkompenseras – med en ökning i självmord efter att den omedelbara krisen har gått över.

Sverige står just nu inför samma typ av risk i samband med covid-19-pandemin och dess efterverkningar.

RSMH, Riksförbundet för social och mental hälsa, som företräder personer med bland annat bipolär sjukdom och psykossjukdom, har tvingats stänga sina omkring 100 lokala mötesplatser runt om i Sverige, och de gick nyligen ut och varnade för att fler

kommer att ta sina liv. Föreningen uppger att de har kontaktat sina medlemmar, och många uppger att de inte vågat gå till sin psykiater av rädsla för covid-19.

De ideella organisationerna är oerhört viktiga krafter när det gäller arbetet med att stötta människor som lider av psykisk ohälsa och deras anhöriga. Under denna kris har ideella föreningar som arbetar med dessa frågor av förklarliga skäl fått begränsa sina verksamheter. Det i sin tur innebär att stödet begränsas och i vissa fall uteblir. Detta är givetvis inte bra och kan innebära att personer som lider av psykisk ohälsa blir sämre och i värsta fall ser suicid som ett alternativ. Det gör att konkurrensen om insatserna kommer att öka.

Nu är vi inne i en ny fas där vi försöker finna ett slags normalläge trots krisläget som fortfarande pågår. Därmed är det extra viktigt att se över insatserna gällande denna fråga, då det med stor sannolikhet kommer att bli en större påfrestning på våra system än vad det tidigare varit. Detta när personer som tidigare inte efterfrågat stöd och hjälp kommer att göra det, vilket innebär att konkurrensen om insatser kommer att öka.

Under 2020 tillförde regeringen totalt fördelas ca 2,2 miljarder kronor till arbetet med att främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa och suicid. Det var dock innan pandemin utvecklats fullt ut. Nu står vi inför ett annat läge där resurser och särskilda åtgärder måste stärkas upp ytterligare. Det måste göras omgående eftersom problembilden finns här och nu, där suicid riskerar öka katastrofalt till följd av pandemins konsekvenser. Den 30 juli 2020 uppdrog regeringen åt Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen att, tillsammans med tjugofem andra myndigheter, inkomma med underlag inför en ny strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Detta underlag behöver komma fram oerhört snabbt, så att riskerna för suicid minimeras.

*Marléne Lund Kopparklint (M)*

*Betty Malmberg (M)*